

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

MA THẾ HẢI

**NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP
XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI MỘT SỐ XÃ Ở
HUYỆN NA HANG, TỈNH TUYÊN QUANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

MA THẾ HẢI

**NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP
XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI MỘT SỐ XÃ Ở
HUYỆN NA HANG, TỈNH TUYÊN QUANG**

Chuyên ngành: PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN
Mã số: 60.62.01.16

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. ĐINH NGỌC LAN

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và hoàn toàn chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ để thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2015

Tác giả luận văn

Ma Thế Hải

LỜI CẢM ƠN

Trước hết với tình cảm chân thành và lòng biết ơn sâu sắc, tôi xin gửi lời cảm ơn đến Cô giáo **PGS.TS. Đinh Ngọc Lan** - Người trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn các thầy giáo, cô giáo trong khoa Phát triển nông thôn, các Thầy Cô thuộc Bộ phận Quản lý sau đại học trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã trực tiếp giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin cảm ơn UBND huyện Na Hang; các Phòng, ban trực thuộc UBND huyện; UBND các xã: Năng Khả, Đà Vị, Côn Lôn và các hộ gia đình ở 3 xã trên đã cung cấp số liệu thực tế và thông tin cần thiết để tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng, tôi xin chân thành cảm ơn đồng nghiệp, bạn bè, cùng toàn thể gia đình, người thân đã động viên tôi trong thời gian học tập và nghiên cứu đề tài.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2015

Tác giả luận văn

Ma Thế Hải

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	x
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Ý nghĩa của đề tài.....	3
Chương 1: TỔNG QUAN VỀ TÀI LIỆU	4
1.1. Cơ sở lý luận của xây dựng nông thôn mới	4
1.1.1. Đặc điểm nông nghiệp, nông thôn hiện nay	4
1.1.2. Khái niệm nông thôn mới	7
1.1.3. Khái niệm xây dựng nông thôn mới	8
1.1.4. Đơn vị nông thôn mới	8
1.1.5. Chức năng của nông thôn mới	8
1.1.6. Nguồn gốc động lực xây dựng nông thôn mới	10
1.2. Quan điểm của Đảng về xây dựng nông thôn mới	12
1.2.1. Các quan điểm của Đảng về xây dựng NTM trước Đại hội V [1] ...	12
1.2.2. Các quan điểm của Đảng về xây dựng NTM từ Đại hội VI đến nay.....	12
1.2.3. Nguyên tắc thực hiện xây dựng NTM trong giai đoạn hiện nay	13
1.2.4. Nội dung xây dựng NTM ở nước ta hiện nay	14
1.2.5. Các bước xây dựng nông thôn mới:.....	16
1.2.6. Các tiêu chí để xây dựng mô hình nông thôn mới.....	17
1.3. Cơ sở thực tiễn về xây dựng nông thôn mới.....	17

1.3.1. Kinh nghiệm xây dựng nông thôn ở một số nước trên thế giới.....	17
1.3.2. Tình hình xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam.....	20
Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	28
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	28
2.2. Nội dung nghiên cứu	28
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	29
2.2.1. Phương pháp thu thập số liệu thứ cấp.....	29
2.2.2. Phương pháp thu thập số liệu sơ cấp:	29
2.4. Phương pháp phân tích thông tin	29
2.5. Phương pháp tổng hợp, viết báo cáo.....	30
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ HỆ THỐNG BẢNG BIỂU	31
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội huyện Na Hang ảnh hưởng đến xây dựng nông thôn mới	31
3.1.1. Điều kiện tự nhiên, tài nguyên và môi trường	31
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	35
3.2. Một số đánh giá chung về khó khăn của huyện Na Hang có ảnh hưởng đến phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương.....	44
3.3. Tình hình xây dựng nông thôn mới huyện Na Hang	45
3.3.1. Kết quả 3 năm thực hiện Chương trình xây dựng NTM của huyện (năm 2012 - 2014)	45
3.3.2. Đánh giá chung	53
3.3.3. Thực trạng xây dựng nông thôn mới ở 3 xã nghiên cứu.....	54
3.3.4. Một số thuận lợi, khó khăn xây dựng NMT ở huyện Na Hang	91
3.3.5. Những giải pháp thúc đẩy tiến trình xây dựng nông thôn mới ở huyện Na Hang, tỉnh Tuyên Quang	96
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	104
1. Kết luận	104
2. Kiến nghị.....	106
TÀI LIỆU THAM KHẢO	107

PHỤ LỤC 109

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Nghĩa
BCĐ	Ban chỉ đạo
BQL	Ban quản lý
CNH-HĐH	Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
CSHT	Cơ sở hạ tầng
HTX	Hợp tác xã
KTXH	Kinh tế xã hội
KHKT	Khoa học kỹ thuật
KTVHXXH	Kinh tế văn hóa xã hội
KHCN	Khoa học công nghệ
MTQG	Mục tiêu quốc gia
NN&PTNT	Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
NS	Ngân sách
NTM	Nông thôn mới
PTNT	Phát triển nông thôn
QPAN	Quốc phòng - an ninh
TTCN	Tiểu thủ công nghiệp
UBND	Ủy ban nhân dân
VHXXH	Văn hoá - Xã hội
VSMT	Vệ sinh môi trường

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Quy hoạch phân loại đất theo mục đích sử dụng của huyện Na Hang.....	33
Bảng 3.2. Hiện trạng sử dụng đất huyện Na Hang năm 2014	34
Bảng 3.3: Kết quả phát triển kinh tế của huyện giai đoạn 2012 - 2014.....	35
Bảng 3.4: Kết quả phát triển sản xuất nông nghiệp của huyện giai đoạn năm 2012 - 2014	36
Bảng 3.5: Diện tích các loại cây trồng trên địa bàn huyện Na Hang.....	37
Bảng 3.6: Số lượng gia súc, gia cầm huyện Na Hang (Thời điểm 31/12 hàng năm)	39
Bảng 3.7: Dân số trung bình phân theo giới tính và theo thành thị, nông thôn	40
Bảng 3.8: Kết cấu hạ tầng, dịch vụ của các xã, thị trấn trên địa bàn huyện ...	41
Bảng 3.9: Kết quả huy động nguồn lực thực hiện NTM huyện trong 3 năm.....	50
Bảng 3.10: Tổng hợp tình hình thực hiện các tiêu chí NTM huyện trong 3 năm.....	51
Bảng 3.11: Tổng hợp kết quả thực hiện các tiêu chí NTM huyện trong 3 năm.....	52
Bảng 3.12: Một số thông tin 3 xã nghiên cứu thời điểm cuối năm 2014.....	55
Bảng 3.13: Cách tiếp nhận thông tin về chương trình XD NTM của người dân...	56
Bảng 3.14: Sự hiểu biết của người dân về chương trình xây dựng NTM.....	57
Bảng 3.15: Đánh giá của cán bộ và người dân về việc triển khai xây dựng NTM tại địa phương.....	58
Bảng 3.16: Những công việc người dân tham gia vào xây dựng nông thôn mới tại địa phương mình	59
Bảng 3.17: Ý kiến của cán bộ xã, thôn về khó khăn trong huy động nguồn lực đóng góp bằng tiền (n = 45)	60

Bảng 3.18: Tổng hợp giá trị đóng góp của người dân cho xây dựng NTM ở 3 xã nghiên cứu (tính đến hết tháng 12/2014).....	60
Bảng 3.19: Ý kiến các hộ dân về việc huy động nguồn lực cho xây dựng NTM (n=90).....	61
Bảng 3.20: Nguồn vốn cho xây dựng NTM tại xã Năng Khả (đến tháng 12/2014).....	65
Bảng 3.21: Một số đóng góp của nhân dân xã Năng Khả trong xây dựng NTM.....	67
Bảng 3.22: Thực trạng quy hoạch và thực hiện quy hoạch của xã Năng Khả so với bộ tiêu chí xây dựng NTM	68
Bảng 3.23: Thực trạng hạ tầng kinh tế xã hội xã Năng Khả so với bộ tiêu chí xây dựng NTM.....	69
Bảng 3.24: Thực trạng kinh tế và tổ chức sản xuất của xã Năng Khả so với bộ tiêu chí xây dựng NTM	70
Bảng 3.25: Thực trạng VHXH, môi trường của xã Năng Khả so với bộ tiêu chí xây dựng NTM.....	72
Bảng 3.26: Thực trạng hệ thống chính trị của xã Năng Khả so với bộ tiêu chí xây dựng NTM.....	73
Bảng 3.27: Nguồn vốn cho xây dựng NTM tại xã Đà Vị tính đến tháng 12/2014	78
Bảng 3.28: Đóng góp của nhân dân xã Đà Vị vào một số các công trình, hoạt động xây dựng NTM (tính đến hết tháng 12/2014)	79
Bảng 3.29: Thực trạng quy hoạch và thực hiện quy hoạch của xã Đà Vị so với bộ tiêu chí.....	80
Bảng 3.30: Thực trạng hạ tầng KTXH của xã Đà Vị so với bộ tiêu chí.....	81
Bảng 3.31: Thực trạng kinh tế và tổ chức sản xuất của xã Đà Vị so với bộ tiêu chí.....	82